

2016-06-08

6.4-2016-331

Gruppen för Nationell biblioteksstrategi

Närvarande:

1. Anja Dahlstedt, Botkyrka bibliotek
2. Anja Taube, Sametinget
3. Ann Edvik, Bäckagårdsskolan Malmö
4. Annika Peurell, Riksantikvarieämbetet, Vitterhetsakademiens bibliotek
5. Björn Brorström, Högskolan i Borås (Dag 1)
6. Jenny Samuelsson, Luleå tekniska universitet, Universitetsbiblioteket (Dag 1)
7. Jesper Klein, Myndigheten för tillgängliga medier
8. Joacim Hansson, Linnéuniversitetet (Dag 1)
9. Jonas Gurell, Vetenskapsrådet
10. Kristina Smedeby, Landstinget Sörmland, Sjukhusbiblioteken i Sörmland
11. Lotta Brilioth Biörnstad, Kulturrådet
12. Maria Ehrenberg, Region Halland, Regionbibliotek Halland
13. Maria Jacobsson Sveriges kommuner och landsting
14. Olof Sundin, Lunds universitet
15. Sophie Lidstone, Länsstyrelsen i Stockholms län
16. Gunilla Herdenberg, Kungliga biblioteket (Dag 1, ordförande)
17. Lars Ilshammar, Kungliga biblioteket
18. Christina Jönsson Adrial, Kungliga biblioteket (Ordförande dag 2)
19. Erik Fichtelius, KB Nationell biblioteksstrategi
20. Krister Hansson, KB Nationell biblioteksstrategi (Sekreterare)

Frånvarande:

1. Karin Linder, KB Nationell biblioteksstrategi

Protokoll 2016-05-26-27, Gruppen för Nationell biblioteksstrategi

Plats: Foresta konferens, Lidingö.

Mötet inleddes med lunch kl 12.00

1. Ordföranden inleder

Ordföranden Gunilla Herdenberg hälsade alla välkommen och förklarade bakgrunden till KB:s uppdrag att ta fram en nationell biblioteksstrategi.

2. Inledande presentationsrunda

Deltagarna i gruppen presenterade sig för varandra och berättade vad de arbetar med samt tidigare relevanta erfarenheter för gruppens arbete. Gruppen sekreterare läste upp frånvarandes personpresentation.

3. Dagordning

Ordföranden tackade för presentationerna, dagordningen fastställdes och därefter lämnades ordet till Erik Fichtelius.

4. Lägesrapport

Erik presenterar sig mer ingående och talade om strategiarbetet. Han förklarade bakgrunden till att det finns en lägesrapport och presenterade lägesrapporten.

Presentationen är en kortare version av den som hölls under Biblioteksdagarna i Västerås. (Eriks presentation från Västerås finns på Strategiarbetets webbplats:

<http://nationellbiblioteksstrategi.blogg.kb.se/>

5. Regionförstoring

Erik Fichtelius presenterade Kent Johansson från Indelningskommittéen. Kent Johansson berättade om förslag till ny läns-/regionindelning. Det behövs en förändring av samhällsorganisationen och visade på att stora delar av samhällsapparaten redan tagit steg mot större regioner. Han nämnde bl.a. trafikverket, sjukvårdsregionerna och polismyndigheten. Av

Sveriges befolkning bor 52% i tre län. Frågan har behandlats under lång tid och det är dags att följa övriga indelningar med 6 – 8 regioner för att få en ändamålsenlig samhällsorganisation. En sådan där en tydlig statlig närvaro samverkar med starka regionala självstyrelseorgan och utgår från ett tydligt medborgarperspektiv.

Utgångspunkten har varit att skapa jämnstarka regioner. Kent Johanssons PowerPoint har distribuerats till gruppen tidigare.

6. Introduktion av workshop.

Krister introducerade arbetet och de tre gruppernas indelning (Bilaga 1),

Uppgiften blir att ta fram en gemensam målbild, utifrån bl.a. det scenario och annan information som ni fått presenterat för er. Hur ser bibliotekens roll ut 2025/2030? Formulera som en gemensam målbild. En målbild syftar till att utveckla ett stöd för framtidens verksamhet.

Som underlag fick deltagarna ett kort scenario baserat på den framtidsspaning som regeringens Kansli för strategi- och Framtidsfrågor tagit fram. (Bilaga 2).

7. Avrundning dag 1

Gunilla tackade för den första dagens arbete och välkomnade till middag

8. Fortsatt grupparbete

Grupperna redovisade kort sina diskussioner från gårdagen och fick i uppgift att ta med sig gårdagens resultat i två nya gruppkonstellationer. Erik repeterade uppgiften med att jobba fram en målbild. Grupperna redovisade sina diskussioner och sammanfattade skriftligt (Bilagor 3 – 4)

9. Avslutning

Erik sammanfattade kort och tackade för det stora engagemanget. Christina Jönsson Adrial berättade som avslutning om strukturen med Forum för nationell bibliotekssamverkan och utveckling där denna grupp är en del. Det finns en särskild webbplats, <http://www.kb.se/bibliotek/Forum-for-nationell-bibliotekssamverkan-och-utveckling/den-nationella>, där protokoll och annan information med koppling till gruppens arbete kommer att samlas. Gruppen enades om att ha två möten per år och att dessa ska ligga strategiskt i



förhållande till t.ex. rapporter som släpps. Christina tackade från Kungliga biblioteket och önskade en glad sommar.

Gruppindelning

Torsdag

1.

Anja Dahlstedt
Joacim Hansson
Lars Ilshammar
Annika Peurell
Maria Jacobsson
Björn Brorström

2.

Olof Sundin
Jenny Samuelsson
Maria Ehrenberg
Kristina Smedeby
Sophie Lidstone
Christina Jönsson Adrial

3.

Anja Taube
Ann Edvik
Jesper Klein
Jonas Gurell
Lotta Brillioth Björnstad
Gunilla Herdenberg

Fredag

1.

Anja Dahlstedt
Lars Ilshammar
Maria Jacobsson
Olof Sundin
Lotta Brillioth Björnstad
Anja Taube
Kristina Smedeby

2.

Annika Peurell
Maria Ehrenberg
Sophie Lidstone
Christina Jönsson Adrial
Jonas Gurell
Ann Edvik
Jesper Klein

Globalt

- Geoekonomisk förändring – USA och Europa tappar i förhållande till Kina och Indien.
- Staten utmanas som politisk organiseringsform, samtidigt som individens makt att påverka sin egen livssituation ökar.
- Oroligheter i Mellanöstern och Nordafrika kommer att ge betydande konsekvenser för migration och integration i Europa.
- Fler utbildar sig
- Monopolen blir allt större

Nationellt

- Den sociala sammanhållningen utmanas och demokratin prövas
- Nya företags- och anställningsformer utvecklas
- Den arbetande befolkningen minskar
- Det livslånga lärandet allt viktigare
- Påtaglig risk för en permanent underklass

Lokalt, regionalt

- Regionförstoring och troliga kommunsammanslagningar
- Av den beräknade befolkningsökningen förväntas 87 % ske i storstadsregionerna
- Rekryteringsbehov
- Kommunernas låneskuld kommer att fördubblas fram till 2024
- Ökat behov av samverkan
- Bostadsbrist i 250 av landets kommuner

Demografi

- Andelen äldre äldre i vår befolkning blir större och större, 2030: 800 000 svenskar över 80 år
- Äldre i Sverige har låg maktposition i förhållande till övriga Världen
- Sveriges befolkning 2030 mellan 10 och 11 miljoner
- Arabiskan sannolikt andra språk i Sverige
- Av den totala befolkningsökningen på 1 miljon beräknas 60 % vara födda i Sverige

Redovisning grupp 1

Bilaga 3

Biblioteket som bidragande till samhällsutvecklingen

Demokrati – jämlikhet. Utjämna skillnader, skapa sammanhållning, social hållbarhet.

- Biblioteket osynligt i debatten trots viktig samhällsinstitution. Hur fångas kunskapen?
- Hur sker möten mellan människor i bibliotekslokalen. Lågintensiva möten, att se och bli sedd av andra. Möjliggöra och moderera mer högintensiva möten inom lokalen
- "Kunskap och information till alla". Skapa den stora berättelsen om hur det ska ske, inte bara slå sig till ro med den biblioteksverksamhet man känner till
- Varför ska man fortsätta satsa på biblioteken? Vad lyfts i biblioteksstatistiken – minskade lån, inte ökade besök.
- Ingen höger- vänsterfråga politiskt. Hur ser den politiska energin ut?
- Välvillig likgiltighet – ge politiker en berättelse om det moderna biblioteket för att göra dem till bättre beställare lokalt & nationellt.
- Jämlik tillgång – de prioriterade målgrupperna. Studenter – alumni.
- Nationella minoriteter, urfolk – samer. Biblioteken ska ha en aktiv roll att stötta och utveckla urfolkets språk och kultur. Behöver synliggöras hur detta görs för varje bibliotekstyp och hur det behöver påverka utbildningen. Urfolksfrågan är större än minoritetsfrågan men inte uttalat i uppdraget till KB gällande den nationella biblioteksstrategin.



National Library
of Sweden

- Inget nationellt nav kring minoritetsspråksfrågor. Jämför med IB. Minoritetsspråkfrågorna är decentraliserade till alla kommuner. Förvaltningskommunernas roll? Nationellt centrum för medie- och kompetensförsörjning.
- Vad är gemensamt mellan bibliotekstyperna? Kunskapens infrastruktur, tillgänglighet.
- Gå in i strukturerna – in i kommunerna – mindre inåt i branschen.
- Hur få återväxt av chefer inom biblioteken? Kommunala ledarskapskurser?
- Bibliotekarierna ska ha en expertroll och professionalitet med tillhörande professionell etik och identitet. Bibliotekarierna ska verka för invånarnas yttrandefrihet och integritet i den offentliga debatten såväl som i det vardagliga arbetet. Den gemensamma bibliotekarieidentiteten i yrkeskåren gör förändring möjlig utan att bibliotekets uppdrag går förlorat. Viktigt med en rekrytering till b & i - utbildningar som speglar vårt samhälles sammansättning och att inte bibliotekariers kompetens definieras för smalt. Viktigt också med kontinuerlig kompetensutveckling.

Dominera ett kunskapssamhälle i utveckling

- Automatisering/digitalisering – mötet
- Ska vi ha ett nationellt digitalt bibliotek?
- Öka tillgängligheten till biblioteksinfo, digitalt och fysiskt
- Centralisera
- Jämn geografisk spridning
- Samlat grepp – omstrukturering av budget
- Öka likvärdigheten nationellt, barn måste möta språket tidigt, små barn – skolan – uppsökande verksamhet
- Tydliggöra våra insatser i samhällets utveckling
- Vad kostar den sociala exkluderingen i din kommun

Likvärdig tillgång till kunskap & information

- Nationellt digitalt bibliotek
- Informella lärandet, från små barn och hela livet
- Förmedlarrollen/bibliotekarie som guide, MIK, läsförmedlande
- Sprida forskningsresultat
- Nationell kunskapsfunktion för bibliotekens effekter i samhället – offentlig regi
- Regelverk och policy för registrering av låntagare
- Plattform för demokratibildning, debatter & diskussioner
- Påverka lagstiftning kring upphovsrätt & tillgänglighet & bevarande
- Omprioritering av bibliotekens arbete kommer bli nödvändigt. Mindre fokus på kontroll av samlingar och mer till vägledning och dialog med användare



**National Library
of Sweden**